

یادداشت

نگاه اقتدارگرایانه دولت در لایحه برنامه ششم به کارمندان

احسان شریفی*

• به سیاست‌های لایحه برنامه ششم در حوزه کار، اشتغال و منابع انسانی نقدهایی وارد است. در این میان، تبصره نهم و تبصره بیست‌وچهارم لایحه برنامه ششم توسعه، به احکام حوزه منابع انسانی اختصاص دارد. برای مثال، اگر تعداد کل کارمندان دولت در سال ۱۳۹۴، (مجموع کارمندان وزارتخانه‌ها، مؤسسات، سازمان‌ها و شرکت‌های دولتی به استثنای نیروهای مسلح و نهادهای عمومی غیردولتی) بالغ بر دو میلیون و ۴۷۰ هزار نفر باشد، در پایان برنامه، نزدیک به ۵۰۰ هزار نفر باید از بدنه دولت خارج شوند و فقط یکصدهزار نفر جایگزین آنها خواهند شد. آیا به این تصمیم عمل خواهد شد؟ نکته اینجاست که در برنامه‌های گذشته مجوز استخدام یک نفر، در صورت خروج سه نفر، پیش‌بینی شده بود و باوجود آنکه هیچ‌گاه این حکم محقق نشد، حال این‌بار، دولت تصمیم گرفته است به‌ازای خروج هر پنج نفر، مجوز جایگزینی یک نفر را صادر کند. این درحالی است که در سالیان پس از انقلاب، سهم اشتغال دولتی از ۱۹ درصد به ۲۴ درصد افزایش یافته است، با توجه به حکم سخت‌گیرانه کاهش تعداد کارمندان، هیچ‌گونه برنامه‌ای برای اشتغال نیروهای جوان در برنامه ششم پیش‌بینی نشده است. انتظار آن بود که دولت، احکام اجرایی محکمی برای اشتغال سالانه ۹۰۰ هزار فارغ‌التحصیل دانشگاهی و صدها هزار جوان دیگر که باید در تولید و خدمات و تصمیم‌گیری آینده کشور، نقش‌آفرینی کنند، پیش‌بینی کند. توجه به اشتغال جوانان، بازنگری در سیاست‌های آموزش عالی، به منظور سرمایه‌گذاری در مهارت‌افزایی متناسب با نیاز کشور به‌جای دانش‌افزایی نظری، توجه به گروه‌های کارآفرین و تقویت پاسخ‌گویی نهادهای مسئول در امر اشتغال در قبال جوانان، با تعیین اهداف کمی قابل اندازه‌گیری در احکام برنامه ضروری است.

در احکام منابع انسانی، حکم «دستگاه‌های اجرایی مجازند برای تأمین بخشی از نیروی انسانی خود، به جای‌جایی کارمندان بین دستگاه‌های اجرایی مستقر در یک شهرستان، بدون موافقت مستخدم اقدام کنند»، بسیار تعجب‌برانگیز است. این حکم، نشان‌دهنده نگاه اقتدارگرایانه دولت نسبت به کارمندان است که عائله دولت هستند. دولت می‌خواهد از مجلس اجازه بگیرد تا برای حل مشکل تورم نیروی انسانی، در زندگی خصوصی کارکنانش هم دخالت کند. اگرچه چنین نگاهی در برخی دیگر از احکام هم مشاهده می‌شود.

اما بخش بسیار مهم و مشبع لایحه برنامه ششم، که به کارکنان و سرمایه‌های انسانی دولت بازمی‌گردد، تبصره بیست‌وچهارم است. گرچه در این تبصره، وزارت تعاون، کار و رفاه اجتماعی، تمام‌قد به حمایت از صندوق‌های بازنشستگی برخاسته است، به نظر می‌رسد کمی دور از نگاه عادلانه، تاریخی و توازن و تناسب است. انحلال یک‌باره صندوق بازنشستگی نیروهای مسلح با این استدلال که دولت همه هزینه‌های این صندوق‌ها را پرداخت می‌کند، این سؤال را ایجاد می‌کند که چرا دولت کمک‌های چندهزارمیلیارد تومانی به صندوق بازنشستگی کشور و صندوق تأمین اجتماعی را درنظر نیاورده است؟ به نظر نگارنده، تصمیم‌گیری درباره صندوقی که بیش از ۸۰ درصد منابعش به شکل کمک از بودجه عمومی دولت است، با صندوقی که بیش از ۹۰ درصد از دولت کمک می‌گیرد، آنقدر تفاوت نیست که یکی تقویت شود و دیگری منحل. نکته دوم، پیشنهاد افزایش سن و سابقه بازنشستگی به مجلس شورای اسلامی است. با این استدلال که میانگین سن بازنشستگی در ایران، بسیار کمتر از سایر کشورهاست، شاید آن روز که سیاست‌گذاران، قانون فعلی بازنشستگی را تصویب می‌کردند، نیمنگاهی به خیل جوانانی نداشتند که شرایط کار و اشتغال درخور را دارند، اما فرصت اشتغال در کشور محدود است و با خروج یک کارمند دولتی، بعد از ۳۰ سال خدمت، فرصتی برای ورود ذهنی خلاق، انرژی جوانی و امید آینده کشور فراهم می‌شود. این مصوبه اما، اگرچه ممکن است درجهت بهبود اوضاع ناپسامان صندوق‌های بازنشستگی باشد، به بحران بیکاری دامن می‌زند. از سوی دیگر، این تبصره باعث می‌شود کارمندان با بی‌اعتمادی، منظر تغییر در قوانین بالادستی باشند و همواره از نوعی تغییرپذیری و نا اطمینانی به آینده کاری خود رنج ببرند. در شرایط تصویب این تبصره، اگر کارمندی هم‌اکنون ۲۶ سال سابقه دارد و امیدوار است بعد از چهار سال دیگر بازنشسته شود، حالا باید عزم خود را برای شش سال خدمت دیگر آماده کند. تغییر قوانین نحوه محاسبه حقوق دوران بازنشستگی، نحوه بازنشستگی در مشاغل سخت و زیان‌آور و بازنشستگی پیش از موعد و تشویقی، هریک می‌توانند تغییرات اساسی در زندگی کارکنان دولت و بیمه‌شدگان به‌وجود آورد که این نوع تصمیم‌های سریع، با اصول اخلاق حرفه و پیش‌بینی‌پذیری در سیاست‌ها مغایرت دارد.

«قائم‌مقام معاون توسعه منابع انسانی شهرداری تهران

اقتصاد

گزارش «شرق» از نمایشگاهی که به‌نام کارآفرینان اما به‌کام مسئولان شد

حمایت از کارآفرینی با متری ۱۰۰ هزار تومان

عکس: محمد حسینی زاده تسنیم

می‌دهم و هم تولید و فروش. آن‌قدر هم درآمد دارم که هم راحت زندگی کنم و هم بخرم. پورکرمان، هیچ زنی را به کارگاه نمی‌کشاند. کارها را به‌صورت سری و مونتازی به کارآموزان و نیروهایش می‌دهد تا تماشش کنند و آنها را برگردانند. آخر سر هم خودش همه را واریسی می‌کند تا از نظر طرح و اندازه استاندارد باشند. می‌گوید قبلا از طریق دانشجویان آشنایی که در استرالیا و کانادا تحصیل می‌کردند کارهایش را به این دو کشور نیز صادر کرده است. شوق صادرات دارد. چند قلم کالای درست‌شده از چرم، حصیر و نمد را نشان می‌دهد و می‌گوید توان حضور در نمایشگاه خارجی برای ما نیست. کسی هم دلش درد نمی‌کند که این راه را برای ما باز کند. تأکید می‌کند هیچ همکاری‌ای با من نشده است. حتی تحت پوشش سازمان صنایع دستی بودم اما سازمان قلاب‌بافی را از فهرست خود حذف کرد و گفت چون مواد طبیعی نیست آن‌را جزء صنایع دستی حساب نمی‌کند. این کار فقط با نخ قیطان درست می‌شود.

در درآمد و وضعیت بازار می‌پرسم؛ می‌گوید در کل سودآوری بالایی دارد و بازدهی آن، گاه تا ۹۰ درصد هم می‌رسد. شاگردانی که این کار را کامل یاد گرفته‌اند اگر خوب کار کنند می‌توانند هفته‌ای ۲،۵ میلیون تومان درآمد داشته باشند که ۵۰۰هزار تومان آن هزینه نخ است. البته به این شرط که اولاً برای خودشان برند بسازند و ثانیاً بازاریابی خوب و چند نقطه فروش داشته باشند. قیمت برخی از دست‌ساخته‌های غرقه را می‌پرسم. کیف پول زنانه که به سبکی شیک بافته شده از ۲۵ تا ۵۰هزار تومان فروخته می‌شود. کیف‌های دستی ۷۰ و کوله‌پشتی‌های رنگارنگ ۱۰۰هزار تومان. بافت‌های تونسسی از ۴۰ تا ۷۰هزار تومان و کیف‌دستی‌هایی که کارآموزان زنان بافته‌اند از ۴۰ تا ۶۰هزار تومان قیمت دارند. شال‌هایی هم که به طرز عجیبی شبیه بافتنی‌های پشمی هستند از حدود ۵۰ تا ۶۰هزار تومان می‌فروشند. به کوله‌پشتی ۱۰۰هزار تومانی اشاره می‌کنم و می‌پرسم چقدر هزینه داشته و چند ساعت وقت برده تا آماده شود؟ با خنده می‌گوید: «می‌خواهی بازارمان را کساد کنی؟» برای این کیف ۱۰هزار تومان نخ استفاده شده و ساختش حدود ۲،۵ تا سه ساعت طول کشیده است. وقتی تفرش را درباره رضایتش از نمایشگاه می‌پرسم، قاطعانه می‌گوید نه: «برای هر متر از غرقه ۱۶متری، ۱۰۰هزار تومان داده و هنوز نتوانسته حتی به اندازه هزینه اجاره آن کاسبی،» کند.

قلم‌زنی شیشه به‌جای تدریس دردانشگاه

از درآمد و وضعیت بازار می‌پرسم؛ می‌گوید در کل سودآوری بالایی دارد و بازدهی آن، گاه تا ۹۰ درصد هم می‌رسد. شاگردانی که این کار را کامل یاد گرفته‌اند اگر خوب کار کنند می‌توانند هفته‌ای ۲،۵ میلیون تومان درآمد داشته باشند که ۵۰۰هزار تومان آن هزینه نخ است. البته به این شرط که اولاً برای خودشان برند بسازند و ثانیاً بازاریابی خوب و چند نقطه فروش داشته باشند

می‌گوید از کودکی این نوع کارها را دوست داشتم. چند سال پیش برای گذران وقت و البته کسب درآمد، وارد این کار شدم و از همان اول شروع به آموزش کردم. او تأکید می‌کند کسی که از صفر بخواهد این کار را یاد بگیرد باید در وجودش چیزی برای یادگیری این حرفه داشته باشد. آن‌وقت با ۱۴ جلسه دوساعته کار را کامل یاد می‌گیرد اصولاً تا کارآموزی، کار را یاد نکیرد رهایش نمی‌کنم چراکه قرار است نماینده من باشد.

حکایت آقای شاه‌ابراهیمی جداست. او که کارشناس‌ارشد رشته حشره‌شناسی پزشکی است و به‌صورت حق‌التدریس، آن هم به‌ازای هر ساعت، هشت‌هزار تومان، عضو هیات‌علمی دانشگاه بوده، حالا با صرف چند ساعت در کارگاه، کل پولی را که دانشگاه هر هفته به گفته خودش با منت به او می‌پرداخت درمی‌آورد. او می‌گوید به این نتیجه رسیدم که اگر کار آزاد داشته باشیم از استاد دانشگاهی بهتر است گرچه به رشتهم علاقه‌مند بودم اما وضعیت شغلی به‌گونه‌ای نبود که کفاف زندگی را بدهد. از حمایت‌های دولتی و کارآفرینی می‌پرسم؛ لبخندش فرو می‌میرد و می‌گوید: اوایل کار ۳۰میلیون تسهیلات

هیچ‌کدام از وعده‌هایشان محقق نشده. هیچ‌کس نیامده. جاهای خالی را مفتی داده‌اند تا نمایشگاه پر شود. برخی اصلاً صنایع دستی نیستند. آن غرفه، بادکنک باب‌اسفنجی و لوازم شعبده‌بازی می‌فروشند. ما با خوش‌خیالی نسیه کار کردیم که اینجا بفروشیم، من روز اول نمایشگاه بین‌المللی بهار، اصلاً فرصت چیدن غرفه را پیدا نمی‌کردم اما اینجا تا دلت بخواهد وقت داری بنشینتی و سرما بخوری. هیچ سرویسی هم نمی‌دهند. غذا را با قیمت‌های بالا در رستوران‌های اطراف، که آگهی زده‌اند، می‌خریم؛ یک پرس چلوکباب کوبیده ۱۸ تومان. می‌پرسم ارزان‌ترین و گران‌ترین صنایع دستی این غرفه کدام است؟ اول تأکید می‌کند که روی هنر نمی‌شود قیمت گذاشت و بعد تابلو بزرگی را نشان می‌دهد که داستان بیژن‌ومنیژه شاهنامه را با قلم بر آن کشیده است.

تابلویی که سه‌میلیون تومان قیمت دارد اما واقعاً زیبا به نظر می‌رسد. تابلوهای کوچک را از ۲۵ تا ۷۰هزار تومان قیمت می‌گذارد. ۲۵هزارتومانی‌ها، بهترین کارهایی است که توسط کارآموزان انجام شده و فقط به دلیل اندک لژرشی که برای رسم خطوط داشته‌اند به این قیمت فروخته می‌شود. مانتوهای نقاشی و گلدوزی‌شده هم ۱۶۰هزار تومان قیمت خورده‌اند. برخی از تابلوها ابعاد بالای ۳۰ سانتی‌متر دارند که اینها بسته به کیفیت‌شان از صد هزارتومان به بالا فروخته می‌شوند. از وضعیت بیمه می‌پرسم؛ خانم و آقای شاه‌ابراهیمی بیمه صنایع دستی هستند اما به این دلیل که از دو سال پیش طرح بیمه هنرمندان تعلیق شده هیچ‌کدام از کارآموزان یا صنعتگرانی که کار را یاد گرفته‌اند بیمه نیستند. خواهران شریعتی هم غرفه‌ای دارند که تابلوهای برجسته‌کاری با تلفیق خمیر و رنگ اکریلیک و کارهای سه‌بعدی را در آن عرضه می‌کنند. می‌گویند می‌خواهیم در ازای پرداخت اجاره یک‌میلیون و ۶۰۰هزار تومانی، کسب درآمد کنیم، اما هنوز هیچ چیز نفروخته‌ایم. از سالن راضی هستند چون سالن کناری که به عرضه خشکیار اختصاص دارد، وضعیتش از اینجا خراب‌تر است.

ادامه در صفحه ۸

خبر

در راستای نامه معاون اجرایی رئیس‌جمهور؛

مخالفت مرکز پژوهش‌های مجلس با خروج پتروشیمی‌ها از بورس کالا

• ایستا: پس از آنکه محمد شریعتمداری، معاون اجرایی رئیس‌جمهور با ارسال نامه‌ای به سازمان حمایت مصرف‌کنندگان و تولیدکنندگان، عرضه محصولات پتروشیمی خارج از این بازار متشکل را تخلف از قانون اعلام کرد، دفتر مطالعات اقتصادی مرکز پژوهش‌های مجلس شورای اسلامی نیز در گزارشی کارشناسی بر لزوم اجرای کامل مصوبه ستاد هدفمندی یارانه‌ها برای عرضه پتروشیمی‌ها در بورس کالا تأکید کرد.

طبیب‌نیا میزان بدهی دولت را اعلام کرد

• ایستا: وزیر امور اقتصادی و دارایی اعلام کرد طبق برآوردهای اولیه، میزان بدهی‌های دولت ۳۸۰ هزار میلیارد تومان است. علی طبیب‌نیا با اشاره به تنگناهای مالی موجود در اقتصاد ایران از مجموع بدهی‌های دولت و همچنین بدهی آن به بانک‌ها سخن گفت و افزود: در حال حاضر مجموع بدهی دولت طبق برآورد اولیه حدود ۳۸۰ هزار میلیارد تومان است که از این رقم ۱۹۶ هزار میلیارد تومان بدهی خود دولت و بیش از ۱۸۰ هزار میلیارد تومان دیگر مربوط به شرکت‌های دولتی است. وی این توضیح را هم اضافه کرد که اگر بدهی شرکت ملی نفت را به این بدهی حدود ۱۸۰ هزار میلیاردی اضافه کنیم، آنگاه رقم بدهی‌های دولت واقعی‌تر خواهد شد. این در حالی است که در حال حاضر بدهی شرکت ملی نفت حدود ۵۵ میلیارد دلار است. طبیب‌نیا اشاره‌ای هم به مجموع بدهی‌های دولت به نظام بانکی و بانک مرکزی که بیش از ۱۰۰ هزار میلیارد تومان است، داشت و گفت: اگر بدهی شرکت‌های دولتی و نفت را هم به این رقم اضافه کنیم به حدود ۲۷۰ هزار میلیارد تومان افزایش می‌یابد.

قطع یارانه افراد بالای ۱۸ سال فاقد کارت ملی

• مهر: وزارت کار اعلام کرد: یارانه نقدی افراد بالای ۱۸ سال فاقد کارت ملی قطع می‌شود. در صورت تعیین تکلیف‌نشدن وضعیت کارت ملی مربوطه، پرداخت یارانه این افراد از بهمن سال جاری متوقف می‌شود.

فرصت تغییر از خوب به عالی

ریش تراش قدیمی خودتان را از هر مارک و مدلی با یکی از ریش تراش های سری ۹۰۰۰ یا ۵۰۰۰ فیلیپس با تخفیف ویژه تعویض کنید و حس عالی بودن را تجربه نمایید.

برای دریافت اطلاعات بیشتر به وب سایت www.shavercamp.shekofa.ir مراجعه نمایید.

لوازم خانگی و بهداشت شخصی فیلیپس
فقط با ضمانت شکوفا الکتریک سرویس
www.shekofa.ir
۰۲۱-۲۸۶۵

PHILIPS